

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y DE ACTOS Y NOTICIAS

Año XII

Reus Diumenge 14 de Maig de 1897

Núm. 3.418

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Administració i Redacció

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora. En Barcelona, l'itografia Mallofré, carrer Junquera, 6. No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, número 80, prop a la plassa de Catalunya

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

pler de goig als bons regionalistas y d'esglay als explotadors del actual estat de cosas, que pera animarse a si mateixos volen fer creure que aixó del regionalismo es mes que una seba de quatre aixelebrats, cuatro gatos de Catalunya.

No hi ha més que llegir las relaciones que d'aquell acte han fet los corresponsals dels periodicos y que han circulat per tot Espanya, per més que la prensa mas leída, la que viu de la explotació de la lana nacional, ha procurat, seguint sa táctica, fer la conspiració del silenci (com si ls fets no existissen porque ella no n fassi esment), no hi ha més que llegir, dihem, aquestas relaciones, pera ferse càrrech de la importancia que revestí aquell acte. En la impossibilitat de ocuparnos ab la extensió que desitjariam, debem limitarnos a copiar alguns párrafos del discurs del senyor Contel, sols pera donar idea de la tessitura de la nota allí emitida y del caracter exclusivament regionalista d'aquella reunió. Entre otras cosas d'igual importancia digué aquest orador:

«¿Qué aragonés no siente hincharse sus venas al leer aquellas páginas de nuestra historia...?»

Aquel Estado de Aragón, del que tomaron parte integrante Cataluña y Valencia, paseó el glorioso pendón de las cuatro barras por Italia, Grecia y Constantinopla, al grito de nuestros tercios y almogávares: ¡Desperta ferro! ¡Viva Aragón!

El Aragón de hoy es el Aragón de entonces...?

Aragón sucumbe; su antigua y brillante historia es pura leyenda, puesto que si descendiente de aquellos héroes legendarios, aun que conservamos sus nombres, no sabemos demostrar que somos herederos de su patriotismo y de sus energias toda vez que hemos caído en el excecpticismo y nos resignamos, por la mansedumbre y la inercia, a vivir la vida del miserable paria que acepta la miseria como único porvenir en lontananza. ¡Triste condición!

Aragón sucumbe, y es preciso que lo digamos muy alto en esta Asamblea para que llegue a oídos del Gobierno, para que la prensa—y sobre todo la regional—lleve a sus columnas las notas que aquí broten como ayes de dolor y de sufrimiento de nuestra noble tierra.»

«El último mes de Septiembre celebré conferencias en la capital de Cataluña con D. Antonio Suñol, presidente de la «Unión Catalanista», con el distinguido poeta y genial dramaturgo D. Angel Guimerá, D. Conrado Roure, D. Juan Bru Sanclement, D. Manuel Marinello, D. Rómulo Quintana, D. Salvador Fornells, D. Tomás Bosch, director del «Diario de Sabadell», y otros importantes regionalistas de Barcelona, quienes me ofrecieron su incondicional apoyo en favor de nuestro regionalismo y de nuestros proyectos de utilidad pública, ofrecimiento que esimo de mucho valer por la importancia de las personas, el organismo que preside el primero como Directorio del regionalismo de Cataluña, numeroso ya y potente, y porque de aquella región, hermana nuestra en la historia, es de donde nos ha de venir el germen fecundo de su cultura, de su civilización y de su progreso, y celebré tales conferencias porque creo firmemente que nos conviene a los regionalistas aragoneses la unión estrecha con los regionalistas catalanes, a los que desde este sitio les envío un saludo cariñoso, como expresión fiel de las simpatias que por ellos y aquel país siento mi corazón.»

Seguí en l'ús de la paraula D. Pere Catalán d'Ocon, rich propietari de la provincia de Teruel, qui, plenyente del abandono dels goveras centralistas, digué que anavan a la Asamblea no pera demanar sino

MALALTS DELS ULLS

Lo DOCTOR BIADA, oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, ex-quefe de clinica y ab títol de las universitats de Berlín y Wurzburg, ex-ajudant dels Drs. Wecker y Landolt de Paris.

Reb en CONSULTA a Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 a 12 y de 4 a 5.

Arrabal alt de Jesús, 38, sobre 'l Correu.

Los demás dias a Barcelona, Claris, 44, cantonada a la Gran Vía, de 11 a una y de 4 a 5.

MALALTÍAS DELS ULLS

L'oculista de Tarragona D. J. MIRÓ accedint gustós a las peticions de sos numerosos clients, estableix en Reus una consulta tots los dilluns y divendres de 2 a 5 de la tarde. Consulta: Arrabal Santa Anna, número 1, pis primer, cantonada al carrer Monterols.

Los demás dias en son gabinet de TARRAGONA, de 10 a 12 del matí y de 3 a 5 de la tarde.

CREMA LÁCTEA ROMEU

Reproductora de la llet

aprobada per la M.ltre. Academia Médica Farmacéutica de Barcelona.

Eficacment recomenada pera augmentar la llet a las Mares de familia, en cuants casos s'hagi retirat per disgust, fluixetat, etc. Ab son ús, tota mare pot criar a sos fills durant lo temps de la lactancia.

Diposit: Farmacia de A. SERRA, Arrabal de Sta. Anna, 80

REUS

Vinyas Americanas

DE Marcial Ombrás (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venis rera milions.—Preus reduhits y autenticitat garantizada.—Cinch milions d'estacas, y un milió de barbats.

SECCIÓ DOCTRINAL

¡Visca Aragón!

La corrent vivificadora de la idea regionalista, que per tot errèu va deixondint los esperits esmortahits del poble que encara creu alguna cosa, ha fet per fi entrar en calor als aragonesos. Ja fa algun temps que s'notavan allí sintomas y manifestacions aisladas que, encara que debils, se veyan be que era l'callu ardent que gaspirejava entre las cendras de la apatia y del entonçament, produhit per la influencia enervadora del centralisme madrileny.

Ja desde 'l 85, un escriptor insigne, un home de fé y de bona voluntat, D. Eusebi Mullerat, feya esforços titànichs pera resusitar entre sos compatriotas la conciencia do son propi valer, recordantlos que també ells havian tingut personalitat propia, també ells havian gosat de vida y de llibertats patriarcales, a l'ombra de las cuans havian sigut forts y poderosos, fent contrast aquest passat de grandesa ab lo present de miseria y servilisme en que l'Aragó, al igual de las demás regions espanyolas y potser més que algunas d'ellas, jau embolcallat.

La campanya del Sr. Mullerat no ha pas sigut infructuosa; l'fruyt que ha sembrat no ha pas caygut sobre la esteril argila, sino sobre terrer ben abonat, y aquest ilustre campeó de la causa regionalista, ha vist premiats sos afanyos per un primer y brillantíssim esclat: la Asamblea regionalista d'Alcañiz, celebrada en 24 del passat Octubre.

Aquesta Asamblea, celebrada baix la presidencia del senyor alcalde de Alcañiz, D. Francisco Salés, tant per la calitat de las personas que l'han portada a cap, que son D. Eusebi Mullerat, D. Rafel Ardíd, D. Joaquim Escanilla y D. Santiago Contel, com per la cantitat de las allí reunidas, ha sigut un éxit que ha om-

pera exigir, pera lograr lo que no es altra cosa que 'l compliment dels debers del Govern, ja que acaba la seva missió després que ha aclaparat al contribuent fent efectius los més exagerats impostos. Acobá demanant que las bases del programa regional estessin d' acort ab las que proclama la Cambrá agrícola del Alt Aragón.

Parlaren també 'ls representants de Caspe, Alcañiz, Tortosa y otras localitats, abundant tots en las mateixas ó semblants opinions, passantse després á la discussió dels estatuts per los que ha de regirse la nova entitat regionalista.

En fi, se dona compte d' entusiastas adhesions d' importants personalitats, municipis y entitats, adherintse á la campanya empresa, entre ellas una serie de periódichs de la región aragonesa y alguns de Catalunya.

Entre aquets poden desde are comptarhi Lo Soma-Tent nostres germans d' Aragón, donchs encara que en una esfera d' acció modestíssima, no escassejará son aplauso y son concurs á la obra de la resurrecció d' aquellas tan interessants com desvalgudas comarcas.

A. B. C.

ARTS Y LLETRAS

«LA DOLORES»

Opera espanyola del mestre Tomás Bretón

No es possible en aquestos lleugers apunts parlar degudament de Tomás Bretón y la seva ópera «La Dolores». Bretón es una de las primeras figuras artísticas d' Espanya, y potser la primera de totes. Dels molts compositors melodramàtics que tenim, cap ha pogut superar-lo. No obstant, li fou negat molt temps lo geni, y si no hagués sigut per la ajuda d' una personalitat que actualment resideix á Madrid, probablement no hauria pogut extendre sas poderosas alas d' àguila en lo cel del art. Molts de sos opúsculs que doná á llum en la premsa, sigueren rosegats per la enveja, y á aixó era degut que no li atmetessin cap de sas obras, fins que vingué aqueix *ángel caygut del cel* que l' apadriná y desde llavors tot lo que avans era enveja, se transformá en admiració, y tot signé solicitarlo y exténdre-li la brassos.

Acte primer

En lo primer acte que consta de cinch escenas, son dignes d' especial menció: la escena cuarta, (duo de tiple y tenor, Dolores y Melchor) en temps llarch, que resulta grandiosa, es de molt efecte y está molt ben tractada, veientse en ella lo geni del mestre. Segueix la escena quinta, (Passa-calle) número moltíssim agradable y que sempre será aplaudit per las variadas formas d' instrumentació. La Jota, es digne de figurar en los més escollits programas de la música de Concerts, es un model de primer ordre en desenrotllo, lo *crescendo* es grandiosíssim, está impregnat de gran vivesa fins al arribar al *fortissimo*, que es quan tothom se posa dret y aplaudeix ab gran entusiasm. Molt bé, mestre! se veu que coneix maravellosament los efectes de la instrumentació.

Segueix la *Soleá*, que encare que son motiu siga agradable, no passa de ser regular, y finalisa 'l primer acte ab lo primer temps de la Jota.

Acte segon

L' acte segon consta d' onze escenas, la major part d' ellas son recitativas. Los recitats, á mon entendre son algo dolents, més per la lletra que per la música; ab aixó estigué bastant descuydat lo mestre, puig s' hi sentan paraulas tan xavacanas, que la veritat, no poden anar. No obstant, hi ha algunas frases bonas. Ni no sigués pels efectes de la instrumentació, molts perdrian lo sentit, casi sería en vá revisar la partitura. La escena segona, Madrigal de Lázaro, (Tenor) es una página ben escrita pero no d' efecte pera 'l públich; sas armonias variadas donan caràcter al madrigal.

No obstant, la escena quarta, en 6 per 8, (temps *moderato*), la cansó que canta Rojas (Barítono) ni que siga algo asarsuelada, y recordi la imitació d' otras obras, es un número que está regular, pero consti que no passa de regular.

De la escena quinta no 'n dich res per no tenir res de nou, y dich lo mateix de la escena sexta, pero sí que 'm detindrè en las escenas séptima y octava.

La escena séptima, encara que no siga casi més que un recitat, es digna de figurar al costat de las millors dels grans mestres, per lo treball d' orquestació y per sas bellas modulacions. La escena 8.ª duo de tiple y tenor (Dolores y Lázaro) es lo mellor número de tot l' acte segon; aquella sublim frase que diu Lázaro: «*que te adoro como á nada en la tierra ni en el cielo*» es

de grandíssim efecte. Prossegueix desseguida l' *andante* cantable (3 per 4) que es un verdader duo d' amor; quin raudal d' efectes! quin gran partit ha sapigut treure del instrument! ¡Molt bé, mestre!

Las escenas 10 y 11 son dugas de tantas que passen sens esperenció y s' acaba ab un pas-doble algo vulgar, pe... efecte.

Acte tercer

Aqueix... or acte dels tres de que consta l' ópera.

Comensa per un grave preludi que recorda aquells magistrals dels grans autors dels sigles XI y XII. Est molt bé la *Uetania*, per son tallat y son caràcter sever y religiós y segueixen las escenas primera, segona, tercera y quarta, en las quals hi ha algo bó, com los recitats, pero com lo meu propòsit no es fer una severa y conciensuda crítica, no 'm detinch en analizarho.

La escena quinta, (Romanza, tiple) es d' un tallat bastant original, pero que peca d' algo vulgar en l' acompanyament. Escena sexta, (duo de tiple y tenor) es la mellor página que tanca tota la obra, molt dramática é interessant, sas bellas contrapuntísticas s' entrellassen ab la sublim melodia é hi ha raudals d' efectes en la instrumentació. Segueix la escena séptima, (duo de tiple y barítono) que encare que no siga tan grandios com l' anterior, es una página brillant que prova que al mestre encara li quedan forsas pera escriure algo més. Segueix la escena actava, (*tercetto* de tiple, tenor y barítono); en aqueix *tercetto*, com á melodia no hi ha res notable; lo que sí hi ha, es lo gran treball que tanca la instrumentació. Crech que en eix número, lo mestre Bretón ha abusat massa del enfarfech d' armonia y complicació que no resulta gens agradable al oído del espectador, puig més avist lo cansa. Segueix la escena novena, darrer número, que no té res de particular; es un número sols posat pera tancar l' obra.

En resúmen, la ópera «La Dolores», de Bretón, es digna de figurar en los cartells de tots los grans teatres d' Espanya; que hi haja recitats un poch indecisos, que hi haja alguna frase mal trassada, no hi vol dir gran cosa; zen quina ópera, en quina sarsuela no 'n hi há?

Consti que Bretón, á mon humil entendre, es un gran mestre contrapuntístich, un gran instrumentista, pero no está á tan gran altura sa inspiració, puig aquesta es en ell adotzenada. ¿Quin mestre no té peros? Ningú es infalible, pero Bretón pot estar orgullós de sa obra. Esperém véureli prompte la seva darrera ópera que está acabant, títulada «Raquel» pera veure si logra en ella posarse encare á més altura.

JASCINTO VERGÉS.

Reus, 12 Novembre 1897.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 13 de Novembre de 1897 FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel particular	OBSER. particular
9 m. 3 t.	758 754	100 100	3'2	1'2	Plujós	
HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Maxima	Mínim.	Term. tipo	direcció	classe	can
9 m. 3 t.	Sol. 14 Sombra 12	8	10 11	E. E.	Jun Nin	0'8 0'8

Havém rebut la agradable visita de nostre país, lo celebrat escriptor en Francesch Gras y Elías, que tantas y tan hermosas obras ha publicat referents á la historia y costums de nostra terra. En la actualitat está á punt de publicar una referent als preeminents fills de Reus que esperém llegirla ab gran interés, puig no dubtém que resultarà notable per tots conceptos, com filla del plecar talent de nostre amich.

Rebi la nostra enhorabona 'l senyor Gras y que li siga delitosa y de profit la seva estada entre nosaltres en sa antiga y estimada pátria.

Ahí va tornar á ploure en nostra ciutat.

D' aygua 'n caygué en abundancia y semblava que aquí també anavam á tenir una segona edició de lo que he ocorregut al regne valenciá.

Sort que 'l vent de seré que bufava sa 'n portá los nuvolots que cnbrían l' espay.

Massa rahó tenia aquell pagés amich nostre que al preguntarli ¿com está? contestava: «Perduts si no plou; perduts si plou massa».

Per la premsa tortosina nos enterém que ha mort á Vinarós la virtuosa senyora D.ª Francisca Roca, ay-

mant esposa de nostre particular amich D. Domingo Roca, propietari del acreditat «Café d' Espanya» de dita ciutat valenciana, y germana del ex-Alcalde Don Francisco.

A Vinarós la mort de la Sra. Roca ha sigut molt sentida per las bellas qualitats de caràcter que l' adornavan y per las generals simpatias ab que comptava en aquell vehinat; aixís es que son enterro ha sigut una verdadera manifestació de dol envers la distingida familia Roca.

Nosaltres al enviar á nostre bon amich Sr. Roca, lo testimoni de nostre mes sentit pésam, lo desitjerli la cristiana resignació necessaria pera soportar tant advers tor, de fortuna, fem vots pera que la part que tothom ha pres en son dol li serveixi de consol.

Se coneix que lo pluja que 'ns ha afavorit aquets dias ha sigut general per tot Espanya.

L' exprés de Madrid que havia d' arribar ahir á nostra ciutat á tres quarts de nou del matí y 'l correu que havia de passar á las dos de la tarde, ho feren ab un retrás considerable, degut als desperfectes que en la vía hi ha ocasionat la darrera pluja.

La empresa del Teatro Fortuny ha organísat pera 'l dia d' avuy dos escullidas representacions.

Una á la tarde que 's posará en escena la preciosa sarsuela «La Tempestad» y l' altre á la nit, «El Rey que rabió».

Llegim en la premsa de Barcelona que 'l senyor Alcalde ha nombrat guarda de consums al soldat Lluís de Vicens, que regressá manco de las islas Filipinas, havent perdut una mà en una de las mes importants accions de guerra hagudas en aquell Arxipiélech.

Sería molt de desitjar que l' Alcalde de nostra ciutat seguís igual conducta que 'l de Barcelona si es que torna cap fill de Reus esguerrat de las guerras colonials, puig que es molt fácil que 'n tornin d' esguerrats que de ríchs.

Diuen que 'l consul dels Estats Units á la Habana, Mr. Lee, ha manifestat avans de sortir de Nova York, que no creu que 'l general Blanco domini la insurrecció.

Mr. Lee opina que 'l mal á Cuba podria curarse ab una autonomia radicalíssima.

Quan aquell diplomàtic diu aixó, prou deu coneeixer la classe d' autonomia que va á plantejarse á Cuba, que no deu ser mes que una camama per l' estil de la que va fer en Cánovas.

Aquestos castellans se deuen creure que tractan ab criaturas. No volen donar una autonomia veritat, pero ja s' ho pagarán.

Los diaris de Valencia arribats ans d' ahir á nostra redacció, al ocuparse del *debut* de la companyia d' opera italiana en lo «Teatre Principal» d' aquella capital tributan los mes falaguers elogis á la jove *mezzo soprano* Srta. Amparito Obiol per lo bé que interpretá son paper y cantá sa *particella* de la «Carmen».

Dita apreciable artista, ab quina familia nos hi lligan lassos d' amistad, está en los alhors de la seva carrera artística y per sos dots privilegiats sembla cridada á ocupar un dels mes distingits llochs en la escena lírica.

Celebrarém que 'ls auguris que 'ls inteligents en l' art diví se permeten fer sobre 'l brillant esdevenir que espera á la Srta. Obiol, se vegin corroborats en lo temps, com nos agradaria que formés part de la primera companyia d' opera que vingués á actuar en nostre Teatre Fortuny.

Apesar del amistós avís que dirigiam á l' Administració del colega *Lo Teatre Regional*, dit company no s' ha presentat en nostra redacció.

D' avuy en endevant tampoch rebrá la nostra.

Si li cou lo que temps enrera diguerem, al aperci-birnos que se 'l portava per mal camí, seguint las petjades de la premsa rotativa, no podém donarli mes consol que 'l de que ho prengui ab calma que la cohi-só ja anirá fugint.

Nos escriuhen de Figuerola, que dijons tot lo poble estava consternat al devant d' una escena fortament commovedora. Tota una familia composta de einch personas, geya bregant ab l' engunia de la mort á consecuencia d' haver menjat rovellons. Pero gracias als molts caydados del metje del Plá Sr. Pujol, que no 'ls deixá durant setze horas, pogueren escapar d' una mort casi segura. Entre las personas que mes se distingiren en prodigá sussilis á aquella atribulada familia; hi ha-

via lo jutge de pau Sr. Vilá, la familia Tapias y altres que sentim no recordar.

Molt de cuydado s' ha de tenir donchs en l' elecció y condimentació dels rovellons donchs es l' execreació del bosch y sempre pot portá sustancias venenosas.

Lo Director del «Orfeo Catalá» don Lluís Millet ha escullit per pessas de lluhiment en lo concurs internacional d' orfeons que s' celebrarà á Niza en lo mes present «La Brema» y «Los Pescadors» d' en Clavé, qual lletra ha traduhit al francés, pera esser repartida entre ls concurrents lo notable novelista catalá D. Joseph Pin y Soler.

Lo notable orfeo Pamplonés també s' proposa concurrer al concurs internacional de Niza.

L' «Orfeo Catalá» y l' «Orfeo Pamplonés» al pendre part en dita solemnitat artística, demostrarán que dintre l' Estat espanyol hi ha algo més que flamenquisme y corridas de toros.

En lo teatre de la societat «Juventud Reusense» tindrà lloch aquesta nit la representació del drama de Pérez Escrich, titulat «Herencia de lágrimas».

Acabará la funció ab un ball-reunió.

Copiém d' un diari de Barcelona:

«Lo senyor governador civil d' aquesta provincia tingué confidencia aquets últims dias, de que á bordo d' un vapor extranger qu'es dirigia á aquest port, s' havian embarcat sigilosament sis caixas d' armas.

Lo senyor Larroca disposá que fossin reconeguts alguns barcos ab objecte de comprobar la denuncia y obrar en sa vista; ahir matí lo jefe de vigilancia senyor Plantada se trasladá á bordo del «Saint Philippe» procedent de Cette y en lo fondo del seller del mateix foren descubertas sis caixas que contenian fusells, segons se sapigué mes tart.

Per la tarde foren desembarcadas ditas caixas y portadas á l' Aduana ahont quedaren depositadas.

A última hora de la tarde celebraren una detinguda conferencia lo governador civil senyor Larroca y l' Administrador de l' Aduana senyor Martínez Borde-nave.

Segons de públich se deya, ditas armas venian consignadas ocultament á un cassino carlista de la capital, y dit envió coincideix ab un altre vingut per ferrocarril també desde Fransa.

¡Alerta lliberals! que l' dia s' atansa.

La Junta permanent de la «Unió Catalanista» acordá dirigir una comunicació á la senyora viuda de don Carles Bosch de la Trinxeria, delegat que fou d' aquesta corporació desde que va fundarse, al objecte de ferli present lo sentiment que s' experimenta en tota la nostra terra per la mort de tant eximi patrió.

En la mateixa sessió se prengueren alguns scorts, encaminats á comensar altra vegada la vida activa d' aquella corporació.

Ab lo nom de «Falles històriques del Real Monestir de Santa María de Pedralbes», s' ha publicat un libre escrit per la monja de l' esmentat convent sor Eularia Anzizu, ab un prólech del Rvnt. D. Jaume Collell, canonge de la catedral de Vich. Es un libre interessant per l' assumpto y per la manera que ho desenrotlla l' autora, que va ilustrat ab nombrosas fototipias de vistas del Monastir y d' objectes que s' hi conservan. En la coberta hi ha l' escut dels Moncadas en or y colors.

Lo recandat ahir per concepte de Consums en la Administració d' aquesta ciutat, puja á la cantitat de pessetas 1032'36.

SECCIO LITERARIA

Al poeta Gras y Elias

Ab motiu de la proxima publicació de sa obra «Los fills de Reus».

Portat per l' anyorament vents ta patria á trepitjar pera cantá ab dols accent los homes de gran talent que eixa mare va engendrar.

Canta donchs nostres passats ya que dignes d' aixó ls creus, no ls deixém may olvidats, que encar que morts y enterrats tan sols per ells, Reus es Reus.

J. ALADERN.

Desitz

Vull aná al cel y Déu sa porta m tanca fins que deixi ls encants d' est mont rubí; del arbre corromput soch una branca que regeneradora sava manca y l' vent ab s' alenada fa ajupí.

Diuen que una regada ab penitencia rebrota y torna a traure nou fullam, netejant de pecat á la conciencia] torna á purificar de bona essencia la planta que voltada està de gram.

Mon Deu del cel deixen, que purifiqui aquest tan mundanal y dolent cor, y ab ben obrar se vivifiqui y ab un instant d' arrobador deliqui puga gosar de vostre dolç amor.

ANTON BUSQUETS y PUNSET.

SECCIO OFICIAL

Alcaldía Constitucional de la ciutat de Reus

Aprobats per l' Excm. Ajuntament de ma presidencia en Consistori de 15 del passat Octubre lo dictamen de la Secció de Foment de son sí acompanyant las noves tarifas pera la percepció del impost Municipal sobre las edificaciones y demés obras en las vías públicas, y havent acordat lo propi Ajuntament que las indicadas tarifas no comensin á regir fins lo terme de tres mesos á fi de que amparantse en los preus actuals puguin acometre obras que proporcionin treball á las classes obreras, aquesta Alcaldía fa públich que las tarifas que comensarán á regir lo dia 15 de Febrer de 1898 se troban fixadas en l' anunci publicat en los Baixos d' aquestas Casas Consistorials ahont se consignan las mencionadas modificaciones.

Lo que s' anuncia al públich pera general coneixement y á fi de que durant lo terme de 15 dias que estarà de manifest l' expedient en la Secretaria Municipal, puguin presentarse las reclamacions oportunas pera que sian elevadas ditas Tarifas á la aprobació Superior y pugui sollicitarse la reforma en aquest sentit de las vigents ordenansas Municipals en la part que afecta l' mencionat acort.

Reus 12 Novembre 1897.—L' Alcalde, Joseph Maria Borrás.

Registre civil

del dia 12 de Novembre de 1897

Naixements

Joseph Fort Altés, de Joan y María.—Joseph Mas-deu Vidal, de Joan y Rosa.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Mateo Ferraté Llovera, 64 anys, S. Llorens, 1.—Dolors Punyet Miró, 53 anys, casa de camp.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Serapi.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Anuy á dos cuarts de vuyt del matí tindrà lloch la Comunió general en Ntra. Srs. del Carme ab Missa y plática preparatoria á càrrech del Rvnt. Coadjutor don Pere Folch. Acabada la Missa Major se cantarà l' «Te-deum» en acció de gracias per lo benefici de la pluja y á las quatre de la tarde s' farà la funció mensual de costum.

Sant de demá.—Sant Leopoldo.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	63'63	Filipinas	
Exterior	79'67	Aduanas	97'50
Amortizable		Cubas 1886	94'
Fransas	19'85	Cubas 1890	77'25
Norts	23'30	Obs. 6 0/0 Fransa	97'
Exterior París	60'31	Obs. 3 0/0	53'50
París	33'55	Londres	33'62

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paisos.

BOLSI DE REUS

Cotisations realissades en lo dia d' ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	63'63	Fransas	19'85
Exterior	79'71	Cubas vellas	93'93
Colonial		Cubas noves	77'31
Norts	23'25	Aduanas	97'75
Obligacions Alm. nsa.	81'87	Oblig. 3 0/0 Fransas	52'37
		Filipinas	93'60

PARIS

Exterior
 60'25 | Norts | |

GIROS

París
 33'55 | Londres | 33'61 |

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per ls corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Llauredó Prats, don Joan Vallés Vallduvi y D. Francisco Prius Demestre.

Londres á 90 dies fetxa	33'18	operacions
» á 8 » vista	33'42	diner.
París á 8 » »	33'20	operacions
Mersella á 8 » »	32'85	»

VALORS LOCALS DINER PAPER. OPER.

ACCIONS	0/0	0/0	0/0
Gas Reusense	850		0
Industrial Harinera	550		0
Banch de Reus	520		0
Manufacturera de Algodon	100		0
C. Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.	150		0
Societat Hidrofórica	435	450	

ANUNCIS PARTICULARS

Academia Fortuny

Ensenyansa de dibuix, pintura y modelat

DIRIGIDA PER

RAMON CASALS

Premiat ab medallas, diplomas y mencions honoríficas en varias exposicions, alumno per oposició del «Regio Instituto di Belli Arti» en Roma.

Ensenyansa de dibuix lineal, adorno, figura, paisatge, natural, pintura al oli y l' aygnada.

Dibuix y pintura ab model viu

Carrer Major núm. 28, pis 1.º.—Reus

TELEGRAMAS

Madrid 12.

Diuen de Valencia que han quedat restablertas las comunicacions dels trens de Madrid á Barcelona.

Los destrossos causats per las ayguas en las líneas férreas económicas son incalculables.

En l' arroyo de Turia lo barranch desbordat arrastrá un pont de manposteria, de quatre ulls, que havia sigut contruhit fa quatre anys.

Diumenge s' farà una cuestació pública pera socorre als pobres perjudicats per la inundació.

Los telégramas anuncian plujas en la part alta de Valencia.

—Informes autorisats suposan que l' número de rebeldes que hi ha á Filipinas es de 8000 dels quals sols 2000 están armats.

—Segons telégrama oficial de Valencia, lo riu Turia continúa minvant.

Las ayguas han arrastrat, y tiran á la desembocadura del riu y á la vora de mar molts objectes que s' troban custodiats per la guardia civil y agents de policia.

Son molts las casas ressentidas que amensasan enderrocarse.

S' han produhit varis enfonzaments y las pérdus son grandíssimas en los barris de la capital y á Milleta, Campanar, Grao, Cabanyal, Catarroja y altres pobles.

No hi ha noticias de més desgracias que las 15 de que ja s' tenía noticia.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Compañia d' ópera y sarsuela espanyola

DIRIGIDA PER LO MESTRE

D. FRANCISCO PEREZ CABRERO

Funcions pera avuy.—Tarde: Lo melodrama líric en 3 actes y 4 cuadros, del mestre Chapí, titulat «La Tempestad».—A dos cuarts de quatre.

Nit: 14.º d' abovo.—Se posará en escena la tan popular sarsuela en 3 actes, del mestre Chapí, titulada «El Rey que rabió».

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al paradís 2.

A dos cuarts de nou en punt.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5⁰⁴ m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8⁵⁶ m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes (per Vilanova).
 12¹¹ m. mercancías, segunda y tercera.
 12⁴¹ m. correo (per Vilanova).
 De Barcelona á Reus
 5²⁵ m. (per Vilafranca).
 9⁴⁶ m. (per Vilanova).
 15⁰⁸ t. per id.
 7³⁹ t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora

9³³ m. — 1⁰⁴ t. — 3¹⁰ t. — 7¹⁹ y 9⁵⁷ nit.

De Mora á Reus

4²¹ m. — 8⁰⁰ m. — 12⁰⁵ t. — 6⁰⁴ t. — 7³⁶ n.

De Reus á Tarragona

8³⁰ m. — 9²⁷ m. — 2⁰⁰ t. — 7⁰⁰ t.

De Tarragona á Reus

7³⁰ m. — 12²⁵ t. — 4³⁰ t. — 8²⁰ m.

De Reus á Lleyda

8⁴⁰ m. — 5²³ t.

De Lleyda á Reus

5⁵⁰ m. — 3⁵⁰ t.

De Reus á Vimbodí

1²⁸ t. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Vimbodí á Reus

9⁵³ m. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Tarragona á Valencia

9³⁰ m. y 11³⁰ n.

De Valencia á Taragona

11⁰⁰ m. y 6³⁰ t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8³⁰ m.

SORTIDAS

Perá Barcelona á las 5⁰⁰ m.

Perá id. á las 2⁰⁰ t.

Perá Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m

Perá id. id. id. (per idem) á las 2⁰⁰ t.

Perá Tarragona, directe á las 7⁰⁰ n.

Perá Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrasa y

sas líneas á las 8⁰⁰ m.

Perá Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas,

Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las

4⁰⁰ t. Los poble servits per peatons á las 9⁰⁰ m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que se deposita en los buxos después de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida á las 7 de la nit per Tarragona.

Biblioteca Regionalista

Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIÓ CATALANA

- «Lo Catalanisme», per Valentí Almirall, 10 rals.
- «Quadros», per Emili Vilanova, 2 "
- «La Didá», per Joseph Feliu y Codina, 2 "
- «Cartas Andorranas», per Joseph Aladern, 2 "
- «Costums típicas», per id., 2 "
- «Alcover», monografía, per id., 2 "
- «Poesías», per Manel Marinell, 2 "
- «Oda á Barcelona», per Jascinto Verdager, 4 "
- «Lo Pl de las tres brancas», per id., 2 "
- «L. Aglenya», per Ramon Masferrer, 4 "
- «Croquis Pirenenchs», per J. Massó Torrents, 12 "
- «La Fada», per id., 4 "
- «Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó, 2 "
- «Anant pel món», per Santiago Russinyol, 16 "
- «Les Cròniques catalanes», per Gabriel Turell, 12 "
- «Obres catalanes», per Joseph Ixart, 20 "
- «Poesias», de Joan Maragall, 8 "
- «Alades», per Emili Guanyabens, 8 "
- «Fructidor», drama, per Ignaci Iglesias, 8 "
- «Montalbas», per Bosch de la Trinxeria, 12 "
- «Quan jo era noy», per A. de Riquer, 20 "

SECCIÓ CASTELLANA

- «Música vella», per E. Doria y Bonaplata, 12 "
- «Figura y paisatge», per Narcis Oller, 12 "
- «Fascent per les Serres», per J. Pons y Mas-saveu, 12 "
- «Espectres», per Enrich Ibsen, 8 "
- Obras dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regional», á meytat de preu.
- «Cansons Catalanas», harmonizadas per Enrich More-ra, han sortit: 2 rals.
- «Sant Ramon», 2 rals.
- «Planys», 2 "
- «El Maquodiu», per Brunet y Bellet, 4 "
- SECCIÓ CASTELLANA
- «España tal cual es», per Valentí Almirall, 4 rals.
- «Patria y Región», per Salvador Golpe, 12 "
- «Un ensayo de Regionalismo», per Joan Mañé y Flaquer, 2 "
- SECCIÓ GALLEGA
- «Odas de Anacreonte», per Florencia Vaamonde, 5 rals.
- Además están á la venda diferentes obras de celebrats iterats catalans, castellans y extranjers.

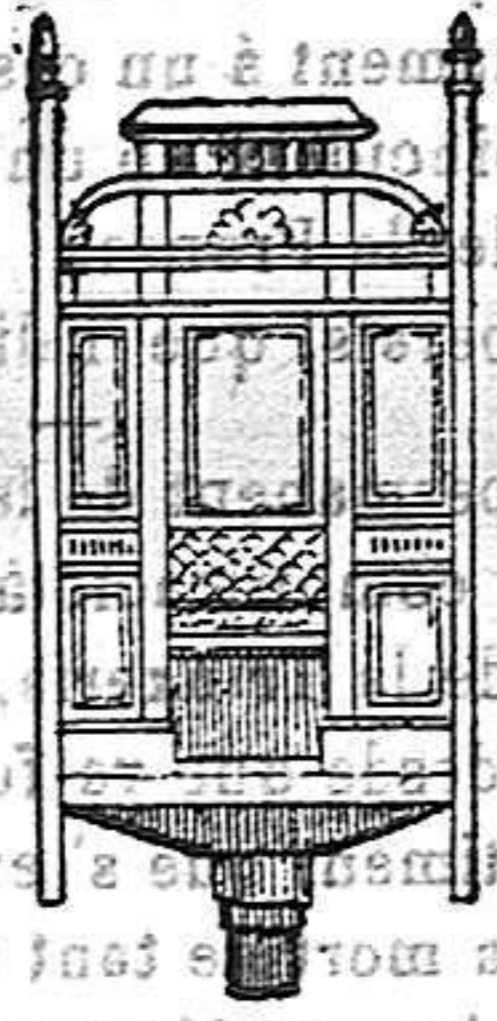
ASCENSORES-SIVILLA

Hidráulicos y Eléctricos

MONTA CARGAS Y MONTA-PLATOS

APARATOS MOVIDOS POR MOTOR Vapores de Gas Y Á BRAZO

ELEVADORES SISTEMAS

MUNAR Y GUITART

S. en C. INGENIEROS Y ARQUITECTOS

LIBERTAD, 1, MADRID

La casa construye y tiene funcionando aparatos elevadores de todos los sistemas conocidos, como son los de equilibrio superior, equilibrio inferior, hidrostático, funiculares, de compensador, eléctrico, hidroeléctrico, mecánicos, á brazo, etc., que se describen en el CATALOGO GENERAL DE LA CASA.

Se facilitan Catálogos y Presupuestos

1897

BANCH HIPOTECARI D' ESPANYA

Préstams hipotecaris al 5 y 1/2 per cent d' interés anyal amortisables á larch plasso de 5 á 50 anys.

Ab garantía de fincas rústicas y urbanas.

Acabadas las analitats que s' hagin pactat queda la finca lliure pera 'l propietari, sens necessitat de cap gasto, ni tenir allavors que reembolsar cap part del capital.

Además, lo Ranch, acepta en cualsevol época lo reembolso total ó parcial del préstam.

No importa que las fincas estigun hipotecadas.

No s' admeten préstams inferiores á 1.500 pessetas.

Agent pera la Provincia: D. DANIEL VIRGILI. Quants desiljin proponer operaciones, trobaran á dit senyor tots los dilluns en la FONDA DE LONDRES.—REUS.

Las verdaderas AGUAS MINERALES de

VICHY

del Estado frances, son los manantiales:

VICHY-HÔPITAL Enfermedades del Estómago

VICHY-GRANDE GRILLE Enfermedades del Hígado

VICHY-CELESTINS Enfermedades de las Vías urinares, Diabetes, Gota, &c

Véndense en las principales Farmacias, Droguerías y Depósitos de Aguas Minerales.

Para evitar toda clase de substituciones los consumidores deben siempre pedir y exigir: Vichy-Hôpital, Vichy-Célestins, Vichy-Grande Grille

Societat general de transports marítims á vapor de Marsella

Serveys del mes de Novembre de 1897

LINEA DIRECTA PERA 'L RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Novembre directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnífich y ràpid vapor francés

FRANCE

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Novembre lo vapor «Les Andès» lo dia

Consignataris á Barcelona, RIPOL y G., Plasse de Palacio.—Barcelona.